

Etuuspalvelut
Lakysikikkö, toimeentuloturvaetuksien osaamiskeskus

22.10.2019

Kela 65/010/2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntöne 27.9.2019, STM/2931/2019

Kansaneläkelaitoksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n ja 6 luvun 9 §:n ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta työttömyysturvan lisäpäiväoikeuden muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Kansaneläkelaitokselta (Kela) lausuntoa hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan työttömyysturvalain muuttamista siten, että työttömyysturvan lisäpäivärahaoikeuden alaikäraja nostetaan vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneillä 61 vuodesta 62 vuoteen. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että työttömyysetuuden myöntämisen yläikäraja seuraisi vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneillä työntekijän eläkelain mukaista alimman vanhuuseläkeiän muutosta.

Lisäpäiväoikeuden alaikärajan nostamisella tavoitellaan työurien pidentämistä. Kuten lausuntopyynnön liitteenä olevasta muistiosta ilmenee, lisäpäiväoikeuden siirtämisen on havaittu kasvattaneen työllisyyttä lisäpäiväoikeuden menettäneessä ikäryhmässä. Lisäksi on havaittu, että lisäpäiväoikeuden menettäneiden ikäluokkien keskimääräinen tulotaso on alaikärajan nostamisen myötä pikemminkin vahvistunut kuin heikentynyt. Lisäpäiväoikeuden menettäneet työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttäneet henkilöt eivät myöskään ole joutuneet pitkäksi aikaa työmarkkinatuella. Näiden seikkojen vuoksi ehdotettua lisäpäiväoikeuden alaikärajan nostoa voidaan pitää kannatettavana.

Lisäpäiväoikeuden alaikärajan ja työnantajan omavastuun pääteiän nostaminen edellyttää Kelassa tietojärjestelmätyötä, sillä se aiheuttaa muutoksia päätösfraaseihin sekä Työllisyysrahaston ja työttömyysetuuden maksajien väliseen ilmoitusliikenteeseen. Lisäksi tietojärjestelmän avulla tulee kyetä ohjelmallisesti tunnistamaan ne henkilöt, joita lisäpäiväoikeuden alaikärajan nostaminen koskee.

Lausuntopyynnön liitteenä olevassa muistiossa todetaan, että lisäpäiväoikeuden alaikärajan nostaminen 62 ikävuoteen pienentää lisäpäivillä olevien määrää lähivuosina ja alimmillaan määrä käy vuonna 2025. Tämän jälkeen määrä jälleen kasvaa, jos työttömyysturvan yläikäajaa esitetysti nostetaan. Tämän johdosta Kela pitää tärkeänä, että ikääntyneiden työllisyyttä edistäviä toimia kartoitetaan aktiivisesti myös nyt ehdotettujen muutosten toteuttamisen jälkeen.

Ehdotetulla työttömyysturva-oikeuden yläikärajan nostamisella on tarkoitus estää tilanteet, joissa oikeus työttömyysetuuteen voisi päättyä ennen alinta vanhuuseläkeikää. Kela yhtyy esitysluonnoksessa todettuun käsitykseen, että työttömyysetuuden ja vanhuuseläkkeen väliin jäävä aika, jolta ei olisi oikeutta työttömyysturvaan taikka eläkkeeseen, voisi johtaa toimeentulotukitarpeen kasvuun. Siten myös työttömyysturva-oikeuden yläikärajan nostamista koskeva ehdotus on kannatettava. Muutos edellyttää, että työttömyysetuuden maksaja seuraa vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneiden työttömyysetuuden saajien alimman vanhuuseläkeiän kehitystä. Seuraaminen edellyttää vuosittain vahvistettavan eläkeikärajan koodaamista tietojärjestelmään ja lisää siten säännöllisen tietojärjestelmätöiden määrää Kelassa.

Antti Jussila
etuusjohtajan sijainen

Pasi Pajula
toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskuksen päällikkö